

Naar volwaardig burgerschap

*De visie van het Inspraakorgaan Turken
op de ontwikkeling van de Turkse gemeenschap*

Eşit vatandaşlığa doğru!

*Hollanda'daki Türk Toplumunun Gelişimi Konusunda
IOT'nin Vizyonu*

Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu
Inspraakorgaan Turken in Nederland

VOORWOORD

Bij een jubileum is het de gewoonte terug te kijken. Tijdens de voorbereiding van het vijftienvijftigjarig bestaan van het Inspraakorgaan Turken bleek dat men liever vooruit wilde kijken. Waar gaat het heen? Met welke kansen en bedreigingen moeten we rekening houden? Welke bijdrage kunnen Turkse organisaties leveren aan het integratieproces? Die vragen wilde men aan de orde stellen. Dat is ondermeer gebeurd tijdens een werkconferentie die het Inspraakorgaan in mei heeft gehouden. Daar is met enkele vooraanstaande wetenschappelijk onderzoekers gesproken over integratie en burgerschap, het schoolsucces van Turkse leerlingen, het sociaal-economisch en sociaal-cultureel profiel van de Turkse gemeenschap en over politieke participatie. Op grond van de ontwikkelingen in het verleden is gekeken naar de mogelijkheden en de risico's die van de toekomst. Mede op basis van de uitkomsten van die conferentie is de voor u liggende toekomstvisie opgesteld, die het Inspraakorgaan presenteert bij zijn vijftienvijftigjarig bestaan.

Ik wil graag allen bedanken die bij de beraadslagingen over deze tekst betrokken zijn geweest. Ik ben er erg trots op dat negen federaties die uiteenlopende stromingen binnen de Turkse gemeenschap vertegenwoordigen gezamenlijk een zo betekenisvolle visie hebben vastgesteld. Ik hoop dat u als lezer door de tekst geïnspireerd wordt om samen met de Turkse gemeenschap in Nederland aan de slag te gaan. Want we kunnen het niet alleen. We hopen op allianties met velen om de hier gepresenteerde visie gestalte te geven.

Aydın Akkaya
voorzitter
23 oktober 2010

ÖNSÖZ

25 yıllık dönüm noktasını kutlarken, genellikle geriye dönüp bir bakarak değerlendirme yapılır. Hollanda'da Türklere İçin Danışma Kurulu (IOT) olarak, 25. yılı kutlama programına hazırlanırken, geçen 25 yılda gelinen noktadan hareketle, geleceğe bir bakış atmayı tercih ettik. Hollanda toplumuna ne ölçüde katılabilirlik? Nereye gidiyoruz? Hollanda'daki toplumumuzu gelecekte ne gibi tehlike ve fırsatlar bekliyor? Türk kuruluşları entegrasyon sürecine nasıl katkıda bulunabilirler? Tüm bu soruların yanıtlarını bulabilmek amacıyla, arasında bir çalışma konferansının da bulunduğu etkinlikler düzenledik. Konferansa katılan uzman profesörlerin sunuları ışığında, entegrasyon ve vatandaşlık, Türk çocuklarının eğitimdeki başarısı, Hollanda'daki toplumumuzun sosyal ekonomik ve kültürel konumu ile siyasal katılım konusunu değerlendirdik. Tartışmalarda çıkan sonuçlardan hareketle, kuluşunun 25. yılında kamu oyuna açıklamak üzere IOT'nin Hollanda'daki geleceğimize ilişkin görüşlerini elinizdeki kitapçıkta özetledik.

Tartışmalarda yer alarak geleceğe ilişkin görüşlerin şekillenmesine katkıda bulunan herkese teşekkür ederim. IOT'üye farklı görüş ve kesimlerden federasyonların Hollanda'daki geleceğimize bakış konusunda ortak bir yaklaşım geliştirmiş olmalarından gurur duyuyoruz. Umarım, siz okuyucular da kitaptaki görüşlerden esinlenerek, toplumumuzla birlikte geleceğe yönelik etkinlikler geliştirebilirsiniz. Sadece bizim bu yöndeki çabalarımız yeterli olmayacaktır. Bu görüşlerin hayata geçirilebilmesi için çok çeşitli kesimlerin bir araya gelerek ortak hareket etmeleri gerekiyor.

Aydın Akkaya
IOT Başkanı
23 Ekim 2010

Naar volwaardig burgerschap

*De visie van het
Inspraakorgaan Turken
op de ontwikkeling van de
Turkse gemeenschap*

*Hollanda'daki
Türk Toplumunun
Gelişimi Konusunda
IOT'nin Vizyonu*

***Eşit
vatandaşlığa
doğru!***

1. Inleiding

Het IOT streeft naar een dynamische, rechtvaardige, solidaire en diverse samenleving. Iedereen moet als volwaardig burger aan die samenleving kunnen deelnemen. De rechten van burgers moeten erkend en actief worden uitgedragen. Er komt ruimte voor groepen en individuen in een achterstandspositie om zich te emanciperen en te ontplooiën. Mensen moeten ook zelf initiatief kunnen tonen en medeverantwoordelijkheid kunnen dragen voor de samenleving.

We zijn in de eerste plaats allemaal Nederlandse burgers. Immigranten mogen niet generaties lang als *allochtoon* worden bestempeld. Discriminatie, ook in verholde vorm, moet met kracht worden bestreden.

Een samenleving waarin cultuur niet wordt gezien als statisch, waarin geen tegenstelling wordt gecreëerd tussen 'de' autochtone cultuur en 'de' cultuur van minderheidsgroepen, maar waarin we vormgeven aan een gezamenlijke pluriforme cultuur, die zich voortdurend vernieuwt door de inbreng van mensen met uiteenlopende achtergronden.

1. Giriş

IOT herkesin eşit değerde vatandaş olarak katılacağı dinamik, adil, dayanışmacı ve çeşitliliğe dayanan bir toplum için çaba sarf etmektedir. Bunun için bütün vatandaşların hakları resmen tanınmalı ve etkin bir biçimde hayata geçirilmelidir. Toplumsal mağduriyeti olan kişi ve grupların, bu mağduriyeti gidererek eşit konuma gelmelerine olanak tanınmalıdır. Bu gruplar da sorunlarının çözümü konusunda sorumlu davranarak inisiyatifleri ele almalıdırlar.

Bizler öncelikli olarak Hollanda toplumunun birer vatandaşlarıyız. Göçmenler, kuşaklar boyu yabancı kökenliler (allochtonen) olarak tanımlanamaz. Gizli ve açık olarak gerçekleşen ayrımcılıkla etkin şekilde mücadele edilmelidir.

Kültürün durağan ve değişmez olarak görülmediği, 'yerli kültür ve azınlık grupların kültürü' diye karşıtlıkların yaratılmadığı, değişik kültürlerden gelen insanların çabası ile sürekli yenilenerek, birlikte şekillendireceğimiz çoğulcu bir toplum istiyoruz.

Herkesin yasalar önünde eşit olduğu,

yasaların da herkese eşit şekilde uygulandığı bir toplum. Yasal sınırlar içinde, her bireyin kendi anlayış ve görüşleri doğrultusunda yaşamını şekillendirme özgürlüğünün olduğu bir toplum. Anayasada güvence altına alınan din özgürlüğü, bütün dinler için eşit düzeyde geçerlidir. Özgürlükler, kendiliğinden gerçekleşmez. Bu başta görüşlerini paylaşmadıklarımız olmak üzere, başkalarının görüşlerini ifade etme özgürlüğünü savunmakla mümkün olabilir.

2. Vatandaşlık

Ana tema olarak benimsediğimiz 'Eşit vatandaşlığa doğru' sloganı, Hollanda'daki herkesin, yaşama felsefesi, kültürü ve dininin farklılığına bakmadan demokratik hukuk sisteminin bir parçası olduğuna işaret etmektedir. Vatandaşlık kavramı aynı zamanda, bireyin toplumla ilişkisinde karşılıklı bir etkileşimi ifade eder. Bireysel hak ve yükümlülükler, özgürlük ve hoşgörü, kabul görme ve kabullenme gibi.

Hollanda, eskiden bu yana dışa açık, uluslararası ticarete dayanan ekonomik özelliğiyle, göçmenlerin ve dışarıdan gelenlerin etkinliğinin ticaret yaşamına canlılık kazandırdığı açık bir toplum yapısına sahiptir. Bunun da etkisi ile Hollanda, çeşitli yaşam tarzlarının ve dinlerin birlik ve beraberlik içinde, demokratik hukuk devleti ilkelerine bağlı oldukları açık bir toplumdur. Bu bağlılık, etkin vatandaşlığın bireysel ve ortak sorumluluklarından hareketle kendilerinin ve çocuklarının geleceğinin güvence altına alındığı bir toplumu oluşturma çabasında, aralarındaki tüm farklılıklara rağmen vatandaş olmanın özünü oluşturur.

2010 Seçimlerinde Türkiye kökenli 190 kişi ilçe ve kent belediye meclisi üyeliğine, 5 kişi de milletvekili olarak Hollanda

Een samenleving waarin iedereen gelijk is voor de wet en de wet voor iedereen gelijk wordt toegepast. Binnen de grenzen die de wet stelt heeft eenieder de vrijheid om zijn/haar leven naar eigen opvattingen en inzichten vorm te geven. De Grondwettelijke godsdienstvrijheid geldt voor alle religies in gelijke mate. Vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Zij bestaat bij gratie van de bereidheid van ons alle burgers om op te komen voor de vrijheid van anderen, in het bijzonder degenen waarmee we het niet eens zijn.

2. Burgerschap

Ons centrale thema *Naar volledig burgerschap* geeft aan dat eenieder in Nederland verbonden is door het deelgenoot zijn van de democratische rechtsorde, dwars door levensbeschouwelijke, culturele en religieuze scheidingslijnen heen. Burgerschap geeft ook de wederkerigheid aan van de relaties die individueel hebben met de gemeenschap: rechten en plichten, vrijheid en tolerantie, accep-

tatie en accepteren.

Nederland wordt van oudsher gekenmerkt door een internationaal georiënteerde economie en een samenleving die open staat voor nieuwe invloeden en immigranten, die een impuls geven aan handel en bedrijvigheid. Nederland is mede daardoor open samenleving waarin uiteenlopende levensbeschouwingen en godsdiensten verenigd worden door een gedeelde verbondenheid met de democratische instellingen en de rechtsstaat. Die verbondenheid als actieve burgers die vanuit een eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan een samenleving waarin zij en hun kinderen een veilige toekomst tegemoet kunnen zien, is door alle onderlinge verschillen heen de essentie van het burgerschap in Nederland.

Bij de verkiezingen in 2010 zijn er uit Turkse kring 190 deel- en gemeenteraadsleden en 5 leden van de Tweede

İkinci Meclisine girmeyi başardı. Seçilenlerin sayısı, Türklerin oy potansiyeli dikkate alındığında beklenenden daha fazladır. Kamu yönetimine katılmak, Türklerin uyum sürecinde en etkili oldukları alanlardan birisidir. Bu konum geliştirilerek daha etkin toplumsal çıkar sağlayacak bir düzeye gelmeli. Bu da kamu yönetimlerinde söz sahibi olmanın yanı sıra, Türklerin Hollanda'da daha iyi bir toplum oluşturmak için yapıcı katkı ve çabalarını göstermesi açısından önemlidir. Toplumsal çalışmalara katılıp, kamu yönetimlerinde açıkça yer alarak, göçmenlerin de sorumluluk aldıklarını göstermek, önümüzdeki dönemin en önemli görevlerinden birisidir. Bu sadece siyasal düzeyde olmamalı, okul aile birliklerinde, okul yönetimlerinde, spor kulüpleri yönetiminde, mahalle evlerinin ve toplumsal kuruluşların yönetimlerinde de gerçekleşmeli. Bu kapsamda, geçen dönemde oluşturulan öz örgütler, yeni yeteneklerin keşfedildiği ve bu insanların kendilerini geliştirerek genel kurumlara geçmelerinde, sıçrama tahtası olarak önemli bir görevi yerine getirdiler.

Demokratik hukuk düzenlerinde tüm vatandaşlar eşit haklara sahiptirler ve farklı kimliklerin kendilerini ifade etmeleri mümkün olmalıdır. Farklı kimlikler insanların hem ayırt eder, hem de birbirine bağlar. Bir insan Türk, Hollandalı, erkek, dindar, eş cinsel, sağcı, demokrat, Rotterdamlı, Avrupalı, yüksek eğitimli, baba ve benzeri olabileceği gibi, bunun hepsi birden de olabilir ve her kimlik, kişiyi diğer vatandaşlarla bir gruba bağlar. Kendi kimliğini yaşayabilmek, kişinin başka kimliklerin varlığını idrak etmesi ve bunu başkaları ile paylaşabileceğini algılaması bakımından önemlidir. Böylece toplum, bireylerin haklarının demokratik hukuk sistemi tarafından güvence altına alındığı bir birine eklenmiş parçalardan oluşan bir örtü gibidir. İnsanların çeşitli yanlarını tek bir kimliğe indirgeyen ve bunları kaşı

karşıya getiren, düşmanca ideolojilere dikkat edilmelidir. Vatandaşlık iki yüzü olan madalyondur. Bir tarafında, hukuk devletinin sınırlarına saygı yükümlülüğü ve toplumun işlevine etkin katkıda bulunmak vardır. Diğer tarafında ise diğer vatandaşlarla eşit haklara sahip olmak yer alır. Ayrımcılık ve eşitsizlik, hukuk devletinin en temel ilkesine aykırıdır. Yabancı düşmanlığı ve ayrımcılıkla etkili mücadele, hukuk devletinin savunulmasının temel anlamıdır. Devlet, her zaman vatandaşlar arasında eşitsiz muamele ve ayrımcılığı önlemekle yükümlüdür. Makul koşullar çerçevesinde göçmenlere, belirli bir zaman sonra seçme ve seçilme gibi temel haklarını kazanacakları, Hollanda vatandaşlığına geçme olanağı verilmelidir. Hollanda'nın uluslararası hukuk sistemine uyacağını öngören, Anayasanın 94. maddesine göre, Hollanda, AB ile Türkiye arasında imzalanan ortaklık anlaşmalarından kaynaklanan Ortaklık Hukuku Hükümlerine saygı göstermelidir.

Demokratik hukuk düzeni, öncelikle insanların canına ve malına tehdit korkusu olmadan yaşaması demektir. Güvenli bir yaşam bizim de sorunumuzdur. Bu sadece bizim insanlarımızın güvenlik zafiyeti nedeni ile normalden daha fazla mağdur olmalarından dolayı değil, özellikle Türk gençlerinin, şiddete dayalı suç olaylarına ortalamadan üstünde karışmış olmaları nedeniyle de ilgilenmemiz gereken bir sorundur. Diğer yardım kuruluşlarıyla birlikte, töre bağlantılı şiddet olaylarıyla mücadele etmek de Türk toplumunun bir sorumluluğudur. İnsanların geldikleri ülke veya sahip oldukları kimlikleri nedeniyle dışlanmadan özgür biçimde yaşayabilmeleri güvenliğin bir parçasıdır.

3. Uyum (entegrasyon)

Stef Blok başkanlığındaki Parlamento Araştırma Komisyonu'nun da tespit ettiği

Kamer gekozen – in beide gevallen méér dan op grond van de omvang van de Turkse gemeenschap zou mogen worden verwacht. De deelname aan het openbaar bestuur vormt een van de sterke kanten van de integratie van de Turkse gemeenschap. Het is van belang die positie uit te breiden en te benutten om te werken aan een publieke ruimte van respect en acceptatie. Verantwoordelijkheid in het openbaar bestuur laat de verbondenheid met Nederland zien van minderheidsgroepen. Participatie, zichtbaar aanwezig zijn in het publieke domein en verantwoordelijkheid nemen op alle niveaus, is een belangrijke opgave in de periode die voor ons ligt. Daarbij gaat het niet alleen om politieke functies, maar ook om oudercommissies en medezeggenschapsraden van scholen, sportbesturen, wijkcentra en maatschappelijke

organisaties. De eigen organisaties die in de afgelopen decennia zijn gevormd vervullen daarbij de belangrijke rol van broedplaats voor talent en springplank naar algemene instellingen.

In een democratische rechtsorde hebben alle burgers gelijke rechten en is ruimte voor verschillende identiteiten. Aan identiteiten zitten altijd twee kanten: ze onderscheiden mensen en ze verbinden mensen. Men kan Turk zijn, Nederlander, man, gelovige, homo, rechts, democraat, Rotterdammer, Europeaan, hoogopgeleid, vader, enz. Maar men kan het ook allemaal tegelijk zijn. Elke identiteit verbindt met een groep andere burgers. Beleving van de eigen identiteit gaat daarom altijd gepaard aan het besef dat elk individu meerdere identiteiten heeft die het met anderen deelt. Aldus vormt een samenleving een lappendeken van verknoopte identiteiten, waarbinnen eenieders rechten en vrijheden worden gegarandeerd door de democratische rechtsstaat. Het is oppassen met ideologieën die alle facetten van het mens-zijn tot een enkelvoudige identiteit verabsoluteren en plaatsen tegenover een tot vijandbeeld verengde visie op andere mensen.

Burgerschap is een medaille met twee kanten. Enerzijds de plicht om de grenzen van de rechtsstaat te eerbiedigen en actief bij te dragen aan het functioneren van de samenleving. Anderzijds het kunnen beschikken over gelijke rechten als andere burgers. Discriminatie en achterstelling tasten het beginsel van gelijkheid aan. En dit is een fundamenteel principe van de rechtsstaat. Actieve en proactieve bestrijding van vreemdelingenhaat en discriminatie is daarom van wezenlijke betekenis voor het verdedigen van de rechtsstaat. De overheid dient zich te allen tijde te onthouden van ongelijke behandeling van burgers. Het moet onder

gibi, azınlık gruplar bir çok açıdan Hollanda toplumuna başarılı şekilde uyum sağlamışlardır. Raporun kamu oyuna sunulması sırasında, azınlık grupların Hollanda toplumuna kabulü yerine, bu grupların Hollanda toplumuna uymaları gerektiğinden söz ediliyordu.

Bize göre entegrasyon karşılıklı bir süreçtir. Bu yüz yılın başından itibaren uygulanmakta olan eritme (asimilasyon) politikalarını, temel insan haklarına aykırı olmasından dolayı reddediyoruz. (Uluslararası Vatandaşlık ve Siyasi Haklar Anlaşması, 1966, IVBPR, madde 27) Hollanda'da yaşayan azınlıklar, uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan tüm kültürel haklara sahip olmalıydılar. Eritme politikaları, toplumun değişmez bir olgu olduğu yanılığısına dayanmaktadır. Eritme politikaları entegrasyon sorumluluğunu tek taraflı olarak azınlıklara yüklemekte ve azınlıkların toplumda yanlış gelişen olayların sorumlusu olarak gösterilmesine meydan vermektedir. Sürekli yeni istemler talep ederek çıtayı yükseltmek, sonuçta bu grupların ötekileştirilmesine, dışlanmasına yol açmaktadır. Neticede hiç kimse, kendisine eşit değerde yer vermeyen, içinde ikinci sınıf insan olarak yer aldığı bir toplumla kendisini özdeşleştirmek istemez.

Elbette siyasi partiler, toplum yapısının değişmesi sonucu, yerli Hollandalıların eski yaşam tarzı ve alışkanlıklarının kaybolması karşısında gösterdiği 'hoşnut-

suzluğu' hesaba almalıdır. Küreselleşme, Avrupa'nın birleşmesi süreci, sosyal ve ekonomik değişimler ve hızlı bireyselleşme sonucu, bir çok Hollandalı kim olduğu ve kime güvenebileceği konusunda belki de göçmenlerden daha fazla tedirgin durumda. Sözü edilen bu etkenlerden göç olgusu ve göçmenler 'öteki' olduğu için en belirgin olanı. Bu nedenle göçmenler, yaşanan olumsuzluklar ve yanlış gidişin nedeni olarak günah keçisi teorilerine en uygun zemini oluşturuyor. Bu durumda devleti yönetenlere, sorunların gerçek çözümü için uygun toplumsal iklimin yaratılmasında büyük sorumluluk düşüyor.

Entegrasyon sürecinin başarılı olabilmesi, bütün vatandaşlara ilham ve umut veren bir gelecek perspektifine dönüştürülmesiyle mümkün olabilir. Bu başta siyasilere olmak üzere her bireyin sorumluluğudur. Bir çok siyasetçi, bu konuda kendi görüşünü oluşturmak yerine, yabancı karşıtlığından yana olan partilerin programlarına yakınlaşmayı tercih ediyor.

Bu nedenlerle kendi toplumumuz içinde, Hollanda toplumuna sırtını dönme eğilimi gösterenlere karşı çıkmalıyız. Bu her zaman her konuda aynı fikirde olmamız gerektiği anlamına gelmez. Kendi gücümüze ve gerekçelerimize güvenerek, etkin şekilde toplumsal tartışmalara katılmalıyız. Farklı kesimlerle diyaloga girerek, yaşam deneyimlerimizden hareketle, kimlik kaybı sürecindeki sorunlarla nasıl başa çıkabileceğimiz konusunda

redelijke voorwaarden mogelijk worden dat immigranten na verloop van tijd het Nederlandse staatsburgerschap verkrijgen en daarmee essentiële rechten zoals het actief en passief kiesrecht. Artikel 94 van de Grondwet, waarin wordt bepaald dat Nederland zich aan de internationale rechtsorde houdt, moet in gaan houden dat migrantenrechten die voortvloeien uit Europese richtlijnen en internationale verdragen zoals het Associatieverdrag wordt geëerbiedigd.

Een democratische rechtsorde betekent in de eerste plaats dat men kan leven zonder angst voor bedreiging van lijf en goed. Het vraagstuk van de veiligheid is ook ons vraagstuk. Niet alleen omdat onze mensen bovenmatig het slachtoffer zijn van onveiligheid, maar ook omdat Turkse jonge mannen van de tweede generatie meer dan gemiddeld betrokken zijn bij criminaliteit, in het bijzonder geweldsdelicten. Op de Turkse gemeenschap rust ook de verantwoordelijkheid om samen met anderen eengerelateerd geweld te bestrijden. Veiligheid betekent ook dat mensen gevrijwaard zijn van negatieve bejegening vanwege hun herkomst of identiteit in de breedste zin van het woord.

3. Integratie

Zoals door de parlementaire Commissie Blok is vastgesteld zijn minderheidsgroepen in veel opzichten succesvol geïntegreerd in de Nederlandse samenleving. Bij het uitkomen van het rapport bleek al dat integratie niet meer gezien wordt als het opnemen van minderheidsgroepen, maar als aanpassing van minderheidsgroepen.

Integratie is in onze ogen een wederkerig proces. Assimilatiepolitiek zoals die is gevoerd wordt vanaf het begin van deze eeuw wijzen wij af als zijnde in strijd met

elementaire mensenrechten. (IVBPR art. 27). Wij bepleiten dat minderheidsgroepen in Nederland ten volle de culturele rechten genieten waar zij op grond van internationale verdragen aanspraak op kunnen maken. Assimilatiepolitiek berust op de illusie dat de samenleving een onveranderlijk geheel is. Assimilatiebeleid legt de bovendien de verantwoordelijkheid voor integratie eenzijdig bij minderheidsgroepen en biedt aldus de ruimte om minderheidsgroepen steeds weer aan te wijzen als oorzaak van maatschappelijke misstanden. Steeds weer nieuwe eisen stellen, de lat steeds hoger leggen, dient uiteindelijk om groeperingen als niet-Nederlands buiten te sluiten. Niemand is uiteindelijk bereid zich te vereenzelvigen met een samenleving waarin hem geen volwaardige plaats wordt toebedeeld, waarin hij een tweederangs burger is.

Vanzelfsprekend moet de politiek rekening houden met het 'ongenoegen' van allochtone Nederlanders die oude verbanden en tradities teloor zien gaan. Als gevolg van globalisering, de Euro-

pese eenwording, snelle maatschappelijke en economische veranderingen en individualisering zijn veel Nederlanders onzeker over wie ze zijn en op wie ze kunnen rekenen – wellicht nog meer dan immigranten. Migratie is deel van die processen en door het 'anders zijn' van immigranten wellicht het meest zichtbare onderdeel. Daardoor ontstaat een voe-

görüŖlerimizi gündeme getirmeliyiz.

Hollanda Hukuk Devletine gönülden bağlı Türkiye kökenli göçmenler olarak, Hollandayla ilgili, görüşlerimizi deneyimlerimize dayanarak anlatmamız gerekiyor. Hollanda'ya yönelik tartiŖmalarda bu ülkedeki 'biz – siz' yaklaşımını eleŖtirirken, kendimizi soyutlayarak aynı yanılığya düŖmemek gerekiyor. Yapılan tartiŖmalarda rahatsız olduğumuz konuları gündeme getirirken, bunun karamsarlığa ve çözümsüzlüğe dönüŖmesini engellemeliyiz. Bunun yerine görüşlerimizi mümkün olduğunca arzu ettiğimiz Hollanda'nın gelecek perspektifinde dile getirmeliyiz.

Türk toplumu olarak ortak kimliğimizi yaŖama isteğimizin, Hollanda toplumundan ayrı kültürel bir ada oluŖturmasına karŖı çıkmalıyız. İçe dönük bir topluluk olarak yaŖamak istediğimiz görüntüsü olumsuz sonuçlara neden olabilir. Bu izlenimi silmek için, sonuçta daha fazla çaba sarfetmek zorunda kalabiliriz.

Türk toplumu Hollanda'da kendini daha çok öne çıkarmalı, daha rahat ulaŖabili-

len ve dışa dönük duruşu olan bir topluluk olmalı. Kim olduğumuzu ve hangi katkıları yaptığımızı daha net biçimde vurgulamamız gerekiyor. Kısacası daha çok dışarıya açılmamız gerekiyor. Sadece iftar yemeklerinde değil, diğer vatandaşlarla ortak çıkarlarımız olan alanlarda daha sık görünmeliyiz. Mahallenin en iyi buluşma merkezlerinden olan camiler ve derneklerimiz, Türkler dışındaki yurttaşlara daha sık kapılarını açmalıdırlar.

4. Hollanda'daki Türk Toplumu

Birkaç on yıl içinde Türk Toplumu kaba kuvvete dayanan işçiler konumundan çıkıp, çok çeşitli alanlarda gelişen dinamik bir topluluğa dönüşmüştür. Hollanda'da 20 bin girişimci ile Türkler, oran olarak bu alanda Hollandalılarla aynı düzeydedir. Son 15 yıl içinde yüksek okullara başlayan Türk öğrenci sayısı ikiye katlanarak yüzde 20'den yüzde 40'a çıkmıştır. Türklerin dörtte üçünün Hollanda vatanışlığı da var.

Hollanda'daki toplumsal ilerlememiz, tüm engellere rağmen devam ediyor. Son yirmi yılda Hollandalıların yarısı şu şekilde

dingsbodem voor zondeboktheorieën, de neiging om bepaalde groeperingen aan te wijzen als schuldigen voor frustraties en misstanden. In deze draagt het openbaar bestuur in al zijn geledingen een belangrijke verantwoordelijkheid voor het maatschappelijk klimaat.

De opgave moet zijn om de verworvenheden van het integratieproces ook te vertalen in een beeld van hoop en perspectief, waar alle burgers in Nederland door worden geïnspireerd. Dat is een verantwoordelijkheid van eenieder, in het bijzonder van politieke leiders. Te vaak verzuimen die een eigen visie meer te zetten en nemen zij in plaats daarvan onderdelen van het programma van xenofobische partijen over.

We moeten ons te weer stellen tegen tendensen in eigen kring om de samenleving de rug toe te keren. Dat betekent niet dat we het overall maar mee eens hoeven te zijn. Maar wel dat we actief het gesprek opzoeken, vertrouwend op de kracht van onze argumenten. Als ervaringsdeskundigen met processen van identiteitsverlies kunnen migranten voorop gaan door te laten zien hoe je houvast vindt.

Dat vraag van ons als Turkse immigranten dat wij ons verhaal vertellen vanuit de beleving van het burger zijn in verbondenheid met de Nederlandse rechtsstaat. We kunnen geen kritiek blijven leveren op de 'wij-zij' benadering, wanneer we in feite hetzelfde doen. Ons betoog moet rekening houden met het wantrouwen, maar zich daar niet door laten ontmoedigen. Ook wij zullen er rekening mee moeten houden dat onze wensen dienen te worden ingepast in het grote verhaal over de toekomst van Nederland.

Een gemeenschappelijk beleefde identiteit geeft de Turkse gemeenschap geen

vrijbrief om een cultureel eiland in de Nederlandse maatschappij te stichten. Waar ten onrechte de indruk ontstaat dat we daar mee bezig zijn, zullen we ons extra moeten inspannen om die indruk weg te nemen. Soms worden te snel al te verregaande conclusies getrokken als het een keer niet meteen lukt.

De Turkse gemeenschap zal zich meer zichtbaar en beter benaderbaar moeten maken en zich daarin out-reachend moeten opstellen. Laten zien wie we zijn en wat we bijdragen. Meer openheid! Niet alleen iftar maaltijden, maar zicht-

baarheid op punten waar andere burgers gemeenschappelijke belangen hebben. Moskeeën en verenigingsgebouwen die tot de beste publieke voorzieningen van een wijk behoren kunnen vaak ook niet-Turkse burgers ruimte bieden.

4. De Turkse gemeenschap in Nederland

In enkele tientallen jaren is de Turkse gemeenschap veranderd van een groep handarbeiders in een zeer gedifferentieerde en dynamische gemeenschap. Er zijn in Nederland bijna 20.000 Turkse ondernemers, verhoudingsgewijs even veel als onder Nederlanders. De afgelopen 15 jaar is het aantal Turkse jongeren dat een hogere opleiding begint verdubbeld van 20 tot 40 procent. Van de Turkse burgers in Nederland heeft driekwart de Nederlandse nationaliteit. Onze vooruitgang is bereikt tegen de

düşünüyor; 'Hollanda'da başka uluslardan insan sayısı çok fazla'¹. 1972 yılında yapılan bir araştırmada, misafir işçiler gitsin mi, kalsın mı sorusu yöneltilmişti. Yanıtların yüzde 51'i gitsinler oldu². Ama daha sonraki yıllarda, yabancı kökenlilerle birlikte yaşamak istemeyen Hollandalıların sayısı azalmaya, ayrımcılık yanlısı olanların sayısı daha gerilemeye başladı. 1990'lı yılların ikinci yarısında -PVV'nin yükselmeye başladığı yıllar- Hollandalıların göçmenlere karşı tutumu daha olumlu bir seyir izlemeye başladı. Hollanda'ya ilk gelen 'misafir' işçiler, 60'lı yıllarda Hollandalılar tarafından sevinçle ve bazen istasyonda bando takımı tarafından karşılandıklarını anlatırlar. Oysa onlar, can çekişmekte olan fabrikaları ayakta tutacak iş gücü olarak karşılandılar, insan olarak değil.

2010 yılı başında Türklerin çalışma yaşamına katılım oranı yüzde 49 civarındaydı; bu oran yerli Hollandalılarda yüzde 69. Çalışma yaşamına katılım uzun vadede olumlu yönde gelişir, ama her ekonomik kriz döneminde büyük bir grup emekçi kapının önüne konur. Toplumumuzun bir kısmı malesef tam gün ve kalıcı işlerde çalışmıyor. Ekonomik krizin başladığı dönemlerde çalışma yaşamına katılım yüzde 55 dolayında seyrediyordu. Ekonominin kötüye gittiği dönemlerde, azınlık gruplardan insanlar daha çabuk ve daha çok sayıda işten çıkarılıyorlar, ekonomi canlanmaya başladığında ise en son işe alınıyorlar. Buna rağmen Türklerin çalışma yaşamına katılımı her ekonomik toparlanma döneminde en yüksek seviyeye çıkabiliyor. Özellikle entegrasyon politikasının (werk, werk, werk) iş piyasasına katılıma dayandırıldığı doksanlı yıllarda çalışanların sayısı yükselerek, 1990'daki 44.540'tan 2000 yılında 98 bine ulaştı.

¹ Yıllık entegrasyon raporu 2006, 259

² Houding van Nederlanders t.a.v. Etnische minderheidsgroeperingen in Nederland. Hilversum 1972, 30

Genel işsizliğin yanı sıra, büyük oranda ağır ve sağlıksız işlerde çalışılması sonucu, ödenekle yaşayan Türklerin sayısı oldukça yüksek. Buna göre, Türklerin üçte biri düşük gelirlere geçmek zorunda.

Türk çocuklarının ortalama başarı oranı, eğitimin bütün aşamalarında akranlarından daha geri durumda seyrediyor. Genel olarak çocuklarımızın eğitimdeki başarılarında bir ilerleme olsa da, bu ilerleme diğer azınlık gruplarından daha yavaş düzeyde. İlkokula yazılanlar arasında Türk çocukları, en az donanımla başlayan grubu oluşturuyor. Çocuklarımız, temel eğitimin sonunda örneğin matematikteki mağduriyeti büyük ölçüde gidermeyi başarırken, Hollandaca dilindeki mağduriyet akranlarına göre ortalama iki buçuk yıla yükseliyor. Türk çocuklarının, CITO olarak bilinen Seviye Belirleme Sınavı başarı ortalaması 528 puanla en düşük düzeyde ve Türk çocukları yüzde 19 ile en az HAVO ve üstü eğitim tavsiyesi alan grubu oluşturuyor. Orta öğrenim düzeyinde (VMBO, HAVO, VWO) Türk gençlerinin başarı oranı diğer gruplar arasında en düşük düzeyde. İkinci kuşaktan yüksek öğrenime katılanların sayısı son on yılda iki kat artmış olmasına rağmen bu oran diğer gruplara göre daha düşük. İkinci kuşak Türk gençlerinin sadece yüzde 46'sı eğitimini (MBO 2 düzeyinde) diploma ile tamamlayabiliyor,

verdrinking in. De afgelopen twintig jaar was ongeveer de helft van de Nederlanders het eens met de stelling 'Er wonen te veel mensen van een andere nationaliteit in Nederland'¹. In 1972 werd in een onderzoek de vraag gesteld of gastarbeiders in Nederland zouden moeten blijven of weggaan. Op die vraag gaf 51% het antwoord dat ze weg zouden moeten². Het aantal Nederlanders dat niet met allochtonen wil samenleven is overigens geringer. Nog weer kleiner is het aantal mensen dat zich voor discriminatie uitspreekt. In de tweede helft van de jaren tien van deze eeuw (de jaren van de opkomst van de PVV) is de houding van Nederlanders jegens immigranten positiever geworden. Gastarbeiders van het eerste uur vertellen nog wel eens dat zij in de jaren zestig met open armen werden ontvangen, soms stond de fanfare hen op het perron op te wachten. Zij waren welkom als arbeidskrachten om de zeltogende fabrieken overeind te houden, maar niet als mensen.

De arbeidsdeelname lag begin 2010 op 49 procent, tegen 69 procent onder autochtonen. Op de lange termijn ontwikkeld de arbeidsdeelname zich positief, maar bij elke economische recessie wordt een groot aantal werknemers weer aan de kant gezet. Voor een deel van de gemeenschap blijkt volwaardige en duurzame participatie telkenmale buiten bereik. Bij het begin van de economische crisis was de arbeidsdeelname nog 55 procent. In economisch ongunstige perioden worden leden van minderheidsgroepen eerder en vaker ontslagen. Als de economie weer aantrekt worden zij als laatste weer in dienst genomen. Niettemin herstelt de arbeidsdeelname zich aan het einde van elke bloeiperiode

1 Jaarrapport Integratie 2009, 259.

2 Houdingen van Nederlanders t.a.v. etnische minderheidsgroepen in Nederland. Hilversum 1972, 30.

op een hoger niveau. Vooral in de jaren negentig ("Werk, werk, werk!") is het snel gegaan - van 44.540 werkenden in 1990 naar 98.000 tijdens de eeuwwisseling. Als gevolg van de werkloosheid en de oververtegenwoordiging in zwaar en ongezond werk, is de uitkeringsafhankelijkheid hoog. Ruim een kwart van de Turkse huishoudens moet rondkomen van een laag inkomen.

Steeds duidelijker tekent zich af dat de Turkse gemeenschap in alle vormen van onderwijs achterblijft. Weliswaar is sprake van een stijgende tendens, maar die ontwikkeling verloopt langzamer dan bij andere minderheidsgroepen het geval is. Turkse kleuters beginnen aan het basisonderwijs met de grootste aanvangsachterstanden. Aan het einde van de basisschool is de rekenachterstand goeddeels ingehaald, maar is de taalachterstand gemiddeld tweeënhalf jaar. De gemiddelde Cito-score is laag (528) en Turkse leerlingen krijgen het minst een havo-plusadvies (19%). Op alle niveaus van het voortgezet onderwijs (VMBO, HAVO, VWO) zijn de slagingspercentages van Turkse leerlingen lager dan van alle andere bevolkingsgroepen. Het percentage deelnemers uit de tweede generatie aan het hoger onderwijs is in tien jaar bijna verdubbeld, maar ligt onder dat van andere bevolkingsgroepen. Slechts 46% van de tweede generatie Turkse jongeren weet in het Nederlandse onderwijs een startkwalificatie te behalen, tegen bijvoorbeeld 68% van de Marokkaanse jongeren³. Gelukkig daalt het aantal voortijdig schoolverlaters de laatste jaren sneller dan bij andere bevolkingsgroepen.

Bij bovenstaande gegevens moeten

3 Gegevens ontleend aan het Jaarrapport Integratie 2009, Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag 2009

bu oran Faslı gençlerde yüzde 68³. Son yıllarda diploma almadan okulu tek eden Türk gençlerinin sayısındaki azalma ise memnunluk verici.

Yukarıdaki verilerden iki önemli sonuç çıkarabiliriz. Birincisi; eğitimdeki ortalama başarı oranları Türk toplumun hepsi için geçerli değil. İkincisi iş, gelir, eğitim ve hukuksal alanlarında görülen sorunlar genel olarak aynı grupta yoğunlaşıyor. Bu nedenle Türk toplumunda üç ayrı gruptan söz edebiliriz.

1. Hollanda'daki Türk toplumun önemli bir bölümü göçmenlikten kaynaklanan mağduriyetini gidermiş durumda. Her ne kadar göçmen ya da Müslüman olarak olumsuzluklarla karşılaşsalar da, sosyal konumları, bu sorunları çözebilecek güçte. Hollanda vatan-

daşlıkları var, giderek orta sınıfa dahil olmaya başladılar, oturdukları semtlerde fazla sorun yaşamıyor ve çocuklarının başarı düzeyi giderek daha da yükseliyor.

2. İkinci grup için; bir ya da birden fazla alanda, göçmenlikten kaynaklanan sorunlarla mücadele ediyor denilebilir. Bunların iş piyasasındaki konumu belirsiz, oturdukları evleri tatmin edici değil, ebeveynlerden birisinin Hollandacası yetersiz, çocuklar eğitimlerinde zorluk çekiyorlar. Bu

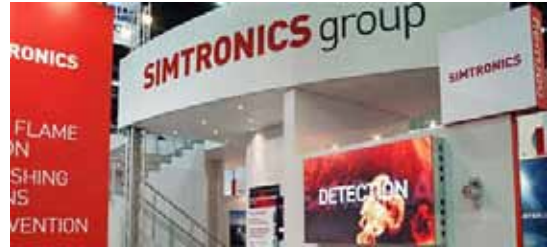
3 Kaynak: Jaarrapport Integratie 2009, Social Cultureel Planbureau, Den Haag 2009

grubun sorunları var ancak, dirençli bir kararlılık ve biraz destekle sorunların üstesinden gelebiliyorlar.

3. Üçüncü gruptakiler o kadar çok bir birine bağlı sorunla boğuşuyor ki, Hollanda toplumu ile bağıni kaybetmiş durumda ve gelecek neslin de bu bağı oluşturamama tehlikesi var. Hukuksal konumundaki belirsizlik, bu grubun gelişme şansını engelliyor, çoğu kez, uzun süreli yardım ödenekleriyle geçiniyorlar, Hollandacaları çok sınırlı, çocukların diplomasız okulu terk etmeleri istisna olmaktan çıkarak neredeyse bir kurala dönüşmüş durumda ve Hollanda toplumu ile ilişkiler en düşük düzeyde.

Özellikle üçüncü grupta yer alanlara ilgi gösterilmesi gerekiyor. Bunun için bütün Türk Toplumunun çabası gerekli. Yukarıdaki gruplar arası dayanışma, sorunların çözümü için çaba göstermek gerçekten çok önemli.

Toplumsal dayanışma kadınların eşitlik (Emansipasyon) mücadelesi için de önemlidir. Kadınların yetenekleri ve gayretlerinden en üst düzeyde yararlanmak gerekir. Bir başka ifadeyle gücünün

twee belangrijke kanttekeningen worden gemaakt. In de eerste plaats zeggen gemiddelde als gevolg van de eerder genoemde differentiatie steeds minder over de Turkse gemeenschap als geheel. In de tweede plaats doen veel van de problemen op het terrein van arbeid, inkomen, onderwijs en rechtspositie zich voor in dezelfde gezinnen. Ruwweg zijn drie groepen te onderscheiden:

- 1 Een belangrijk deel van de gemeenschap heeft geen achterstanden meer als gevolg van de migratiegeschiedenis. Weliswaar ondervinden zij gevolgen van ongunstige bejegening als immigrant of moslim, maar hun maatschappelijke positie is voldoende sterk om de nadelige gevolgen daarvan af te wenden. Zij hebben de Nederlandse nationaliteit, behoren in toenemende mate tot de middenklasse, ondervinden geen hinder van problemen in wijken en hun kinderen komen goed mee op school.
- 2 Van een tweede groep kan gezegd worden dat zij op een of meerdere terreinen te kampen hebben met maatschappelijk problemen die gerelateerd zijn aan het immigrant zijn. Hun positie op de arbeidsmarkt is onzeker, hun huisvestingssituatie is onbevredigend, een van beide ouders spreekt slecht Nederlands, kinderen hebben moeite met hun opleiding. Die problemen zijn niet allesbepalend en kunnen met flink wat doorzettingsvermogen en enige ondersteuning op den duur worden overwonnen.
- 3 De derde groep heeft te kampen met

zoveel elkaar versterkende problemen, dat zij de aansluiting met de Nederlandse samenleving kwijt is en het gevaar bestaat dat ook de volgende generatie die aansluiting niet tot stand zal kunnen brengen. Voor deze groep vormt de onzekere rechtspositie een belemmering voor ontplooiingskansen, is veelvuldig sprake van langdurige uitkeringsafhankelijkheid, geringe taalvaardigheid in het Nederlands, is vroegtijdig schoolverlaten eerder regel dan uitzondering en het contact met de Nederlandse samenleving is minimaal.

Het is met name de laatste groep waar in de eerste plaats aandacht naar uit moet gaan. Daarvoor is evenwel de inspanning van de geheel Turkse gemeenschap noodzakelijk. De onderlinge solidariteit tussen genoemde groepen is van wezenlijk belang om de problemen het hoofd te bieden.

Die solidariteit is evenzeer van belang wanneer het gaat om de emancipatie van vrouwen. De Turkse gemeenschap zal er nimmer in slagen om volwaardig in Nederland te participeren wanneer de inzet en de talenten van vrouwen niet worden benut. Op halve kracht gaat het niet lukken! Gelukkig zijn de voortekenen gunstig. Op de lange termijn stijgt de arbeidsdeelname van vrouwen met ups en downs sneller dan die van mannen – tussen 1998 en 2008 is deze verdubbeld van 20 naar 40 procent. In het onderwijs doen meisjes het beter dan jongens.

yarısını kullanmayan bir toplum Hollanda yaşamına tam anlamıyla katılamaz. Diğer taraftan iş yaşamına kadınların katılımı konusundaki gelişmeler olumlu bir düzeyde seyrediyor. İnişli ve çıkışlı bir yol izlemesine rağmen kadınların çalışma yaşamında yer almaları son on yıl içinde erkeklere göre iki kat daha hızlı gerçekleşiyor; 1989 – 2008 arasında yüzde 20'den, yüzde 40'a çıktı. Eğitimde de kızların, erkeklerden daha başarılı olduğu görülüyor.

Entegrasyon sürecinde, kendi toplumunun sosyal sermayesinin en üst düzeyde kullanılması, Türklere özgü bir durum. Bu sebeple Türk toplumu, kendi gençlerinin marjinalleşmesini nispeten daha iyi engellemeyi başardı. Yoğun örgütlenme gücü sayesinde siyasal katılımı önemli başarı ortaya koydu. Türk girişimcilerin yükselişi de kendi aralarındaki yardımlaşma sayesinde oldu. Ancak kendi arasındaki bu güçlü dayanışma, diğer yandan da Hollanda toplumuna daha az yönelmeye yol açıyor. Bu nedenle Türklere Hollandalıların diğer gruplardan daha geri durumda, bu da eğitimde çocuklarımızın daha az başarılı olmalarına yol açıyor. Türklere boş zamanlarında dışarı ile iletişimleri çok az; üçte biri Hollandalılarla hiç ilişkiye girmiyor. Toplum bilimcileri, Türklere bu içe dönük yapısının olumsuz yanlarının, uzun vadede olumlu yönlerinin önüne geçeceğine işaret ediyorlar.

5. Toplumsal katılım politikaları

Eğitimde başarı için veli desteği zorunlu

Bu yüz yılın başından itibaren uygulanmaya başlanan asimilasyona yönelik entegrasyon politikaları, faydadan çok zarar getirdi. Biz şu alt başlıkları olan güçlü bir entegrasyon politikası istiyoruz: Eşit muamele, eğitimde ve iş piyasasında fırsat eşitliği ve özellikle de ayrımcılıkla mücadele.

Göçmenler aynı başarıya ulaşmak için iki kat daha fazla çalışmak durumundalar. Hollanda'da iyi bir gelecek oluşturmak, sadece bütün gücünü kullanarak mümkündür. Burada iyi bir hukuksal konum, çok önemli bir güvencedir. Ancak bu şekilde insanların yatırım yaptıkları gelecekleri teminat altına alınabilir.

Eğitim, etkin ve sorumlu bir vatandaşlığın özünü oluşturur. Hollanda, (insanlara kökenine, ve mal varlığına göre değil sadece yeteneklerine göre davranılan -meritokrasi) hak edenlerin yönettiği ideal bir

Kenmerkend voor de integratie van Turken is juist dat het sociaal kapitaal van de eigen gemeenschap optimaal is benut. Daarmee is de Turkse gemeenschap er relatief beter in geslaagd marginalisering van jongeren tegen te gaan. Een belangrijke verworvenheid die tot stand is gebracht door de hoge organisatiedichtheid is de politieke participatie. Ook de hoge vlucht die het ondernemerschap onder Turkse immigranten heeft genomen is mede te danken aan hulpbronnen binnen de eigen gemeenschap. De keerzijde van de sterke onderlinge banden is een geringere gerichtheid op de Nederlandse samenleving. Daardoor beheersen Turken de Nederlandse taal minder goed dan andere bevolkingsgroepen, wat zich weer vertaalt in geringer schoolsucces. Turken hebben weinig vrijetijdscontacten, een derde heeft nooit contact met Nederlanders. Onderzoekers wijzen er al langer op dat de interne cohesie van de Turkse gemeenschap ook nadelen heeft, die vroeger of later de voordelen gaan overheersen.

5. Participatie en beleid

Het assimilatiebeleid in het eerste decennium van deze eeuw heeft op veel terreinen meer kwaad dan goed gedaan. Wij pleiten voor een krachtig integratiebeleid met als belangrijkste onderdelen: gelijke behandeling, bestrijding van discriminatie, gelijke kansenbeleid in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

Immigranten moeten twee maal zo hard werken om hetzelfde te bereiken. Dat kan alleen door alles op alles te zetten – op een toekomst in Nederland. Daarom is de rechtspositie zo belangrijk – de zekerheid dat de toekomst waarin men heeft geïnvesteerd ook gewaarborgd is.

Onderwijs is essentieel voor een actief en verantwoord burgerschap. Nederland

is nog ver verwijderd van het meritocratische ideaal; vele onderzoeken hebben aangetoond dat het talent van migrantenleerlingen onvoldoende tot ontplooiing wordt gebracht. Het mag niet langer zo zijn dat leerlingen met achterstanden de zwakste scholen bezoeken. Hoogwaardig onderwijs moet op de eerste plaats komen. Op onderwijsterrein zijn vele maatregelen onbenut gebleven waardoor die talenten beter tot hun recht kan komen. Ondermeer dient beter rekening te worden gehouden met kinderen die tweetalig opgroeien. Meertaligheid is een geweldig voordeel voor Nederland als handelsnatie.

Maar de weg om te ontsnappen aan afkomst is niet afgesloten. Turkse ouders kunnen de kansen die het onderwijsstelsel biedt veel beter benutten. De slechte beheersing van de Nederlandse taal in onze gemeenschap is een aantoonbare factor die het Turkse kinderen belet succes op school te hebben. Daar hebben we een belangrijke verantwoordelijkheid.

In Turkije is het onderwijs van de staat, maar in het Nederlandse onderwijsstelsel wordt van ouders nadrukkelijk verwacht dat ze leerlingen en scholen ondersteunen. Er mag best minder vrijblijvend naar ouderparticipatie worden gekeken. Van ouders mag worden

sisteme henüz uzak bir ülke. Hollanda'da halen eğitimde en çok soruna sahip olan çocuklar, kalitesi düşük okullara gitmek zorunda kalıyorlar. Bir çok araştırmacı, Hollanda Eğitim Sisteminin göçmen çocuklarını mevcut kapasitesini geliştirmeyi başaramadığını ortaya çıkardı. Eğitim alanında, bu çocukların kapasitelerini kullanarak, hak ettikleri yere gelmesini sağlayacak politikalar maalesef geliştirilmedi. Bu çerçevede çocuklarımızın çok dilli ortamda yetiştikleri gerçeği gözardı edildi. Aslında çok dillilik, ticari ilişkilerde olduğu gibi Hollanda'nın geleceği açısından bir zenginliktir.

Eğitimde kökenine bakmadan başarılı olmanın başka yolları da var. Örneğin, Türk veliler bu eğitim sisteminin sunduğu olanaklardan daha iyi yararlanmalıdırlar. Yetersiz Hollandacamız, çocuklarımızın okul başarılarını engelleyen en önemli etken. Bu konuda sorumluluğumuz çok büyük.

Türkiye'de eğitim devletin işi. Hollanda Eğitim Sisteminde ise okul ve öğrencilere yardım konusunda özellikle velilerin desteği ve katılımı bekleniyor. Velilerin okula ilgi ve desteği neredeyse bir zorunluluktur. Geçmişten bu yana velilerden, okuldaki çeşitli etkinliklere katılma yoluyla, okul ve aile çevresinin daha uyumlu hale gelmesine yardımcı olmaları beklenir. Diğer yandan, velilerin eğitime katılımı (ouderparticipatie), öğrencilerin okuldaki durumu ve okul başarılarına doğrudan katkı sağlar. Velilerin eğitime katılımı ve okulla ilgilenmeleri ile ilgili düzenlemeler, düşük eğitimli velilerin de kendi çocuklarının eğitimdeki başarısına bu yolla katkı yapmasını olanaklı kıldığı için önemlidir. Diğer taraftan, okulların siyah-beyaz şeklinde ayrışmasının önüne tümüyle geçmek mümkün değil gibi, ama olabildiğince engellemek gerekiyor.

Sadece eğitimde değil, çalışma yaşamında da Hollanda'da mevcut potansiyelin

önemli bir bölümü çalışma yaşamına dahil edilmiyor ve böylece bir çok yetenek boşa gidiyor. Bu konuda Hollanda daha çok insanın iş pazarına katılımını sağlamadığı için, Lizbon (Çalışma hayatına yüzde 75 katılım) hedeflerine yaklaşma şansını kayırıyor. İş arayanların eğitilmesi ve yeniden çalışma hayatına kazandırılmasına yönelik kapsamlı çalışmalar sürekli erteleniyor. Genç yaşta yaşadığı hayal kırıklıkları nedeniyle eğitimlerini yarıda bırakan büyük bir grup var, bunlara eğitimde ikinci şans verilmelidir.

6. Türk örgütleri ve IOT

Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu (IOT), Azınlıklar Politikası Müzakere Yasası (WOM) uyarınca 19 Haziran 1997 tarihinde oluşturulan bir müzakere kuruludur. Yasanın ikinci bendinde, müzakere kurulu şu şekilde tanımlanıyor; Tüzüğünde bir göçmen grubun haklarını savunduğu yazan ya da diğer göçmen gruplardan farkını ortaya koyan ve bu grup ya da grupları temsil ettiği ilgili bakanlık tarafından kabul edilen kuruluşlar birliği. WOM Yasasının gerekçeli kararında danışma kurulunun dört görevi olduğu belirtiliyor: Anten/sinyal işlevi, nitelikli politikaya katkı, toplumsal destek sağlamak ve kanalizasyon etmek. IOT bu

gevraagd dat zij door activiteiten voor de school bijdragen aan een goede aansluiting van school en gezinsmilieu. Zulks temeer omdat ouderparticipatie bijdraagt aan de houding van leerlingen op school en aan het schoolsucces. Ouderparticipatie en ouder betrokkenheid zijn met name belangrijk omdat zij ook laagopgeleide ouders een mogelijkheid biedt bij te dragen aan het schoolsucces van hun kinderen.

Segregatie lijkt onstuitbaar, maar moet toch zoveel mogelijk worden tegengegaan.

Niet alleen in het onderwijs, maar ook op de arbeidsmarkt laat Nederland belangrijke kansen liggen om de arbeidsdeelname te bevorderen en de Lisbon doelstelling naderbij te brengen. Systematisch wordt nagelaten om te investeren in werkzoekenden. Een grote groep mensen heeft op jonge leeftijd uit frustratie het onderwijssysteem voortijdig verlaten en zou in aanmerking moeten komen voor een tweedekans onderwijs.

6. Turkse organisaties en het IOT

Het Inspraakorgaan Turken is een samenwerkingsverband in de zin van de Wet Overleg Minderhedenbeleid (WOM) van 19 juni 1997. In artikel 2 van de

wet wordt een samenwerkingsverband omschreven als *een door onze minister toegelaten stichting die in gevolge haar statuten tot doel heeft de belangen te behartigen van een minderheidsgroep of te onderscheiden minderheidsgroepen en die representatief is voor die groep of groepen*. De Memorie van Toelichting bij de WOM noemt vier functies van het overleg: de antennefunctie, de kwaliteitsfunctie, de draagvlakfunctie en de kanaliseringfunctie. Het IOT vervult die functies namens de gehele Turkse gemeenschap. Het IOT spreekt en handelt na zorgvuldige raadpleging van de meningen die in de Turkse gemeenschap leven.

De federaties vertegenwoordigen de verschillende levensbeschouwelijke stromingen. Zij hebben verschillende doelstellingen en zienswijzen, maar delen het gezamenlijk doel van verbetering van de positie van de Turkse immigrantengemeenschap. Het IOT vervangt niet de inzet van de federaties ter wille van dat doel, maar vormt een samenwerkingsverband ter wille van het overleg

görevini bütün Türk Toplumu adına yerine getiriyor. Bu görevi yerine getirirken, federasyonlar aracılığıyla sürekli tabanla görüşerek, onların düşünce ve istemlerini yansıtmaya çalışıyor.

IOT'ye üye federasyonlar çeşitli dünya görüşlerini temsil ediyorlar. Farklı amaçları ve fikirleri var. Ama hepsi ortak amacı, Hollanda'da yaşayan Türklerin konumlarının iyileştirilmesi, çıkarlarının savunulmasıdır. IOT, bu hedef için kendisini federasyonların yerine koymuyor. Hollanda hükümeti ile istişare ve müzakere amacıyla federasyonlar arasında ortak çalışmayı sağlıyor. IOT çalışmalarını hem Hollanda hem de Türk Devletinden tümüyle bağımsız yürütüyor. Belirli konularda toplum içinde destek oluşturmak amacıyla yürütülen projeler, sadece IOT'nin kendi politikasına uygunsa yapılıyor.

Federasyonlar yanında, göçmenlik sürecinde, belli bir amaç grubunu temsil eden ya da farklı alanlara yoğunlaşan çeşitli ülkesel örgütler de oluştu. Bu örgütler

Türklerin geleceği ve entegrasyonu için önemli yaklaşımlar ve etkinliklerde bulunabilirler. Bu örgütler de daha önce belirtilen, Türk toplumunun ortak çıkarları, eşitlik mücadelesi ve katılımı için farklı görüş ve oluşumların dayanışma amacı çerçevesinde IOT içinde yer alabilir. IOT çalışmalarındaki ana çıkış noktası; Türk Toplumunun içinden ve dışından gelen bütün farklı görüş ve yaklaşımlara saygıdır - azınlığın görüşleri yok sayılmıyor.

IOT'yi sorunlarla ilgili kararlar alan bir kurul ya da örneğin 'Türklerin Parlamentosu' olarak görmek mümkün değildir. Hollanda'daki bütün vatandaşların temsil edildiği tek parlamento Den Haag'tadır. IOT sahip olduğumuz sorunların çözümünü konusunda, başta hükümet olmak üzere diğer ilgili kurumları harekete geçirme işlevine sahiptir. Sorunları üstlenmiyor. Çözümlerde sorumluluk sahibi olan gerek Türkleri gerekse de diğer ilgili kurumları, sorunlara yönelik inisiyatif almaya teşvik ediyor ve destekliyor. IOT bir görüşme ve müzakere kurulu olarak, WOM yasasının verdiği görevi yerine getiriyor. Herkese hitap etmeyen genel politikaları hükümete iletiyor.

Türk Toplumunun daha iyi bir konuma gelebilmesi amacıyla diğer azınlık grupları ve etkin faaliyet gösteren diğer çıkar kurumlarıyla mümkün olduğunca ortak çalışmalar yapılıyor. Azınlıkların eğitim ve iş pazarında özgün sorunları var,

met de Nederlandse regering. Het IOT vervult zijn rol strikt onafhankelijk van zowel de Nederlandse als ook de Turkse overheid. Voor zover het IOT ter wille van de draagvlakfunctie projecten uitvoert gebeurt dat uitsluitend in zoverre die passen in het beleid van het IOT.

Naast de federaties zijn in de loop van de migratiegeschiedenis landelijke Turkse organisaties van een ander type ontstaan, die bepaalde doelgroepen vertegenwoordigen of zich op een bepaald terrein inzetten. Die organisaties kunnen belangrijke opvattingen en activiteiten hebben die voor de toekomst van de Turkse gemeenschap en de integratie van belang zijn. Ook die organisaties hebben een plaats in het IOT. Hun inbreng versterkt de solidariteit tussen verschillende stromingen en geleidingen ter wille van het gemeenschappelijke belang van de emancipatie en participatie van de Turkse gemeenschap. Het IOT doet zijn werk vanuit een beginselvast respect voor verschillende opvattingen zowel binnen als buiten de Turkse gemeenschap – standpunten van minderheden worden niet weggecijferd.

Het IOT is uitdrukkelijk geen 'parlement van Turken'. Er is maar één parlement in Nederland en dat zetelt namens alle burgers aan het Binnenhof in Den Haag. Het IOT werkt middelpuntvliedend. Het eigent zich problemen niet toe, maar sti-

muleert en ondersteunt anderen initiatieven nemen en oplossingen te realiseren. Algemene organisaties vragen wij ook Turken als hun doelgroep te zien. Turkse organisaties op verschillende terreinen hebben een eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid. Waar algemeen beleid onvoldoende algemeen is, omdat niet alle bevolkingsgroepen er van profiteren, signaleert het IOT dat bij het kabinet.

Ter wille van de positieverbetering van de Turkse gemeenschap worden zoveel mogelijk allianties gesloten met andere minderheidsgroepen en algemene maatschappelijke organisaties in de Nederlandse samenleving. In het onderwijs en op de arbeidsmarkt hebben minderheidsgroepen specifieke problemen, maar die problemen zijn deels vergelijkbaar met andere groepen.

Wie de agenda's van onze meest ervaren bestuurders bekijkt weet dat ze grotendeels bijeenkomsten in eigen kring bijwonen. Die balans moet keren! Bestuurders die het mandaat van de gemeenschap hebben moeten als hoofdtak krijgen in de Nederlandse samenleving te functioneren. De richting voor de komende decennia is openheid. De periode dat sociale of mentale nissen gevonden kunnen worden om de confrontatie te vermijden zijn voorbij. De winst die de Turkse gemeenschap heeft kunnen behalen uit het optimaal benutten van het sociaal kapitaal in de eigen gemeenschap is op strategische terreinen opgebruikt. Voortgaan op de weg van interne gerichtheid betekent dat belangrijke kansen voor de emancipatie van de Turkse gemeenschap onbenut worden gelaten. Daarbij zijn drie zaken in het bijzonder van belang: onderwijs, werk en participatie..

ama bu sorunların bazıları diğer grupların sorunları ile benzerlik gösteriyor. Bu nedenle çözümler konusunda işbirliği kaçınılmazdır.

Genel olarak, IOT'nin deneyimli yöneticilerinin ağırlıklı kendi çevrelerinde etkin çalışmalar içinde olduklarını olduklarını görüyoruz. Bu denge değişmelidir. Toplum tarafından görev yüklenen yöneticilerimizin, Hollanda kurumları içinde de etkin olmaları çözümleri kolaylaştıracaktır. Yeni dönemdeki hedef daha çok dışarıya açılmaktır. Artık, sosyal ve düşünsel anlamda toplumsal tartışmalara etkin şekilde katılarak, gerektiğinde kendimiz eleştirmekten, kendimizle yüzleşmekten kaçınmamalıyız. Stratejik alanlarda kendi toplumumuz içinde sonuna kadar faydalandığımız ve adına "sosyal sermaye" denilen kaynak artık tükendi. Bundan böyle, sadece içe dönük yaptığımız çalışmalarla kedisimizi sınırlamak, toplumumuzun eşitlik mücadelesindeki şansını kullanmamak anlamına gelir. Bu doğrultuda önümüzdeki dönemde üç konu çok önemlidir; eğitim, iş ve katılım.

IOT'YE BAĞLI KURULUSLAR AANGESLOTEN ORGANISATIES

TICF

Turks-Islamitisch Culturele Federatie
Türk İslam Kültür Dernekleri Federasyonu
Afrikaanderplein 40
3072 EC Rotterdam
Voorzitter: Arif Yakışır
Mobiël: 06-18010169
Vicevoorzitter: Mustafa Özcan
E-mail : info@ticf.nl en
a.yakisir@hotmail.com

NIF

Nederlandse Islamitische Federatie
Hollanda İslam Federasyonu
Strevelsweg 700
Unit 413
3083 AS Rotterdam
Voorzitter: Mehmet Yaramış
Tel federatie: 010-4716847
Fax federatie: 010-4719513
Mobiël: 0653-370762
E-mail : nif@nifonline.nl

SICN

Stichting Islamitisch Centrum Nederland
Hollanda İslam Merkezi Vakfı
Van Lieflandlaan 3
3571 AA Utrecht
Voorzitter: Fikri Demirtaş
Tel federatie: 030-2734086
Fax federatie: 030-2715097
Mobiël: 0651-418324
E-mail: info@sicn.nl en demirtas.fikri@gmail.com

HTİB

Turkse Arbeidersvereniging in Nederland
Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği
1e Weteringsplantsoen 2c
1017 SJ Amsterdam
Voorzitter: Mustafa Ayrancı
Tel federatie: 020-6221820
Fax federatie: 020-4282522
Mobiël: 0622-202879
E-mail: info@htib.nl

HTİKB

Nederlandse Unie van Turks-Islamitische
Organisaties
Hollanda Türk İslam Kuruluşlar Birliği
Buitenhofstraat 15
3022 PB Rotterdam

Voorzitter: Abdullah Güven
Tel federatie:010-4781102
Fax federatie: 010-4255060
E-mail: abduallahguven@online.nl

HTSKF

Federatie van Turkse Sport en Cultuur in
Nederland
Hollanda Türk Spor ve Kültür Federasyonu
C. Mendesring 350
3315 NP Dordrecht
Voorzitter: Sabri Kenan Bağcı
Tel federatie: 0183-649235
Mobiël: 0652-323115
E-mail: sk.bagci@versatel.nl

HTKB

Turkse Vrouwen Vereniging in Nederland
Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği
Tenierslaan 11
5613 DZ Eindhoven
Voorzitter: Nuray Uysal
Tel federatie: 040-2028824
Mobiël: 06-41605254
E-mail: htkbnl@gmail.com

DSDF

Federatie van Democratische Sociale Verenigingen
Demokratik Sosyal Dernekler Federasyonu
Postbus 51203
3007 GE Rotterdam
Voorzitter: Zeki Baran
Mobiël: 0645-628445
E-mail: dsdfweb@mynet.com

HAK-DER

Federatie van Alevitische Gemeenschap in
Nederland
Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu
Postbus 45665
2455 BB Den Haag
Voorzitter: Fethi Killı
E-mail: sekreter@hakder.nl en
hakder@hakder.nl

ARTIKEL 1 VAN DE GRONDWET

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

